

ਮੇਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੱਗੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ 'ਸੁਨਾਮੀ ਸਵਿੰਗ' ਜਾਂ 'ਤੂਫਾਨੀ ਝੂਲੇ' ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ

ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ 39ਵੇਂ ਸੂਰਜਯੁੱਭ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਰਾਫਟਸ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ। ਮੇਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੱਗੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ 'ਸੁਨਾਮੀ ਸਵਿੰਗ' ਜਾਂ 'ਤੂਫਾਨੀ ਝੂਲੇ' ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਪਾਸਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਝੂਲਾ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪੁਲੀਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 13 ਹੋਰ ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਲਗਭਗ ਸ਼ਾਮ 6:15 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਝੂਲੇ ਤੇ ਕਰੀਬ 15 ਤੋਂ 26 ਲੋਕ ਸਵਾਰ ਸਨ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਜੋ ਪਲਵਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਚਾਂਦਹਟ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ ਅਤੇ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਸਨ, ਨੇ ਝੂਲਾ ਡਿੱਗਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਉਹ ਝੂਲੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਝੂਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਹਿੱਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੌਰਨ ਨੇੜਲੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਗਦੀਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ 2020 ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਮੈਡਲ ਵੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਹਾਦਰੀ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।ਫਰੀਦਾਬਾਦ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਝੂਲੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਆਪਰੇਟਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਫਨ ਕੇਅਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ਾਕਿਰ (ਜੋ ਸਿਰਮੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਟੋਕਾ ਨੰਗਲਾ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸੰਹਿਤਾ (BNS) ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਹੇਠ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ (culpable homicide not amounting to murder) ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

15 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਰੂਸ ਦੇ ਬਸ਼ਕੋਰਤੋਸਤਾਨ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਉਫਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬਾਸ਼ਕਿਰ ਸਟੇਟ ਮੈਡੀਕਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਚਾਕੂਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ।ਮੁਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ 15 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖੂਨ ਹੀ ਖੂਨ ਸੀ। ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੂਸੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਖ਼ਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਥਿਰ ਹੈ। ਕੁਝ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਵ-ਨਜ਼ੀ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਲੋਕਾਸਟ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਧ 'ਤੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਸਵਾਸਤਿਕ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

Cee7 NEWS

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਬਦਲੇਗਾ ਅਤੇ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ (IMD) ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵੈਸਟਰਨ ਡਿਸਟਰਬੈਂਸ ਕਾਰਨ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਮੌਸਮ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਭਾਰਤੀ ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ (IMD) ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵੈਸਟਰਨ ਡਿਸਟਰਬੈਂਸ ਕਾਰਨ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਰਾਤ ਤੋਂ ਮੌਸਮ ਬਦਲੇਗਾ ਅਤੇ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਗਲੇ ਛੇ ਦਿਨ ਸੁੱਕਾ ਮੌਸਮ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਠੰਡ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਠੰਡ ਅਤੇ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਮੌਸਮ ਸਾਫ਼ ਹੈ, ਮੈਕਸਿਮਮ ਤਾਪਮਾਨ 21-22 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ ਅਤੇ ਮਿਨੀਮਮ 8-10 ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਧੁੰਦ ਕਾਰਨ ਵਿਜ਼ੀਬਿਲਟੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਥੋੜ੍ਹਾ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ-ਐਨਸੀਆਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਠੰਡ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਮਿਨੀਮਮ ਤਾਪਮਾਨ 10 ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਮੈਕਸਿਮਮ 24-25 ਡਿਗਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਠੰਡੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 25

ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੋਡ ਅਤੇ ਰੇਲ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਾਪਮਾਨ ਘਟਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।ਹਿਮਾਚਲ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਰਗੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਫਬਾਰੀ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਠੰਡ ਕਾਰਨ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਜ਼ੁਕਾਮ, ਵਾਇਰਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਆਦਿ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੋ, ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੀਓ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਧੁੰਦ ਤੋਂ ਬਚੋ।ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਪੱਛਮੀ ਗੜਬੜੀ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜੋ 9 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫਿਲਹਾਲ ਕੋਈ ਸੀਵੀਅਰ ਕੋਲਡ ਵੇਵ ਨਹੀਂ ਪਰ ਰਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਤੇਜ਼ ਠੰਡ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਠੰਡਾ ਪਰ ਸਾਫ਼ ਮੌਸਮ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਠੰਡ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ।

ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੋਡ ਅਤੇ ਰੇਲ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਾਪਮਾਨ ਘਟਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।ਹਿਮਾਚਲ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਰਗੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਫਬਾਰੀ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਠੰਡ ਕਾਰਨ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਜ਼ੁਕਾਮ, ਵਾਇਰਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਆਦਿ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗਰਮ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੋ, ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਪੀਓ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਧੁੰਦ ਤੋਂ ਬਚੋ।ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਪੱਛਮੀ ਗੜਬੜੀ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜੋ 9 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫਿਲਹਾਲ ਕੋਈ ਸੀਵੀਅਰ ਕੋਲਡ ਵੇਵ ਨਹੀਂ ਪਰ ਰਾਤਾਂ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਤੇਜ਼ ਠੰਡ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਠੰਡਾ ਪਰ ਸਾਫ਼ ਮੌਸਮ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਠੰਡ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ (Developed India) ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਾਮਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ (Developed India) ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ (High-Level Committee on Banking for Viksit Bharat) ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰੋਡਮੈਪ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੈਂਕ (ਮੈਗਾ ਬੈਂਕ) ਬਣ ਸਕਣ। ਇਹ ਮੈਗਾ ਬੈਂਕ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੀ ਫੰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਲਾ ਸੀਤਾਰਾਮਨ ਨੇ ਬਜਟ 2026-27 ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ "ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੰਫਰਾਸਟਰਕਚਰ, ਇੰਡਸਟਰੀ, ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਨ ਦੇ ਸਕੇ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਬੈਂਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਤੱਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕਟਰ ਬੈਂਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਤੱਕ

ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਗਲੇ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਰਤਾ (financial stability), ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ (financial inclusion) ਅਤੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ (consumer protection) ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਕਮੇਟੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾ ਸਕਣ। ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ ਲਈ ਇੰਫਰਾਸਟਰਕਚਰ, ਗ੍ਰੀਨ ਐਨਰਜੀ, ਐਡਵਾਂਸਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਅਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪਾਵਰ ਫਾਈਨੈਂਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (PFC) ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (REC) ਨੂੰ ਵੀ ਰੀਸਟਰਕਚਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। PFC ਨੇ 2019 ਵਿੱਚ REC ਵਿੱਚ 52.63% ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਲਗਭਗ 14,500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ PFC ਦੇ ਬੋਰਡ ਨੇ REC ਨਾਲ ਮਰਜ਼ਰ (ਰਲੇਵਾ)

ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੇਕਸ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਕਦਮ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫਾਈਨੈਂਸਿੰਗ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਹੈ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਹੈ ਜੋ ਜੋ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ, ਟਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਪੈਸਾ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਨਾ ਇਹ ਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਕਸਿਤ ਭਾਰਤ @2047 ਦੇ ਵਿਜ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੱਡੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿੱਤੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਪਰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਕ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਧੇਗੀ, ਰਿਸਕ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧੇਗੀ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਜਲਦੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ "at the earliest" ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਬੈਂਕਰ, ਸਾਬਕਾ ਆਰਬੀਆਈ ਗਵਰਨਰ ਅਤੇ ਐਕਸਪਰਟਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬੈਂਕ ਕਾਮਰਸ ਦਾ ਮਰਜ਼ਰ। ਹੁਣ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਬੈਂਕ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਸਕਣ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਧੇਗੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਵਪਾਰੀਆਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਬੈਂਕਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਾਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ (ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਜਾਤ ਅਧਾਰਤ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਂਦੀ ਹੈ)

ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਜਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਫਿਰ ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਤੀ ਵਾਚਕ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ? ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਆਪਣੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਇਸ ਕਾਰਨ (ਜਾਤੀ ਵੰਡ) ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚਲੀ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਹੀ ਅਜਾਦੀ ਮੰਨ ਕੇ ਇਸੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਰਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਅੱਠ ਮਾਰਚ 2016 ਨੂੰ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਤੇ ਮੰਨੂ ਸਿੰਮਿਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਨੂ ਸਿੰਮਿਤੀ ਤਿਆਰ ਹੀ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨੀਚ ਥਾਪ ਕੇ ਅਤੇ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਅਧੀਨ (ਗੁਲਾਮ) ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਲੇ ਸਾਡੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਉਸ ਅਸਲੀਅਤ ਵਾਰੇ ਪਤਾ ਤਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਾਰੇ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਨੇ ਸੱਤ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ :- ਬੇਦ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀ ਸਿੰਮਿਤਿ ਭਾਈ॥ ਸਾਂਕਲ ਜੇਵਰੀ ਲੈ ਹੈ ਆਈ॥1॥ ਆਪਨ ਨਗਰੁ ਆਪ ਤੇ ਬਾਧਿਆ॥ ਮੋਹ ਕੈ ਫਾਧਿ ਕਾਲ ਸਰੁ ਸਾਂਧਿਆ॥1॥ਰਹਾਉ ॥ ਕਟੀ ਨ ਕਟੈ ਤੂਟਿ ਨਹ ਜਾਈ॥ ਸਾ ਸਾਪਨਿ ਹੋਇ ਜਗ ਕਉ ਖਾਈ॥2॥ ਹਮ ਦੇਖਤ ਜਿੰਨਿ ਸਭੁ ਜਗੁ ਲੂਟਿਆ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਮੇ ਰਾਮ ਕਹਿ ਛੂਟਿਆ॥3॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ 329) ਪਰ ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦਾ ਸੱਪ ਸਿਰਫ ਮੰਨੂ ਸਿੰਮਿਤੀ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ :- ਵਰਮੀ ਮਾਰੀ ਸਾਪੁ ਨ ਮੂਆ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ 1348) ਭਾਵ ਕਿ ਜੇ ਸੱਪ ਦੀ ਖੁੱਭ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏ, (ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਖੁੱਭ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ) ਸੱਪ ਨਹੀਂ ਮਰਦਾ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਉਨਾ ਚਿਰ ਮੁਕਤਿ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਜਾਤ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੜ ਤੋਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੇ ਵਗੈਰ ਜੇਕਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨੀਚ ਜਾਤ ਦੇ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਚੂਹੜੇ/ਚਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨੀਚ ਜਾਤ ਦੇ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਚੂਹੜੇ/ਚਮਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕੋਈ ਸਾਰਥਿਕ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਚ-ਨੀਚ ਤੇ ਜਾਤ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੀ ਰਹੇਗੀ, ਲੋੜ ਤਾਂ ਜਾਤ ਸਬਦ ਨੂੰ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਸਿਰਜਿਕ ਵੀ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ ਜਾਤੀ ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਹੋਣ ਪਰ ਜਾਤੀ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੀਚ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ (ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ) ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵੀ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਪਾਊ ਸਾਜਿਸ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਨੀਚ ਜਾਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਵੱਜੋਂ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਵਾਲੀ ਸਾਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਪਹਿਚਾਨਣ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਾਇਦ

ਜਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੇ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਦੇ ਬਦਲ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਵੰਡ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਵਾਰੇ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਿਮ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਦਲਿਤ। ਫਿਰ ਗੱਲ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਿਮ, ਸਿੱਖ ਤੇ ਦਲਿਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ, ਫਿਰ ਜਿੰਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡੇਰੇ ਜੋ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਜਾਤ ਦੇ ਕਈ ਕਈ ਹਨ ਇਹ ਸੱਭ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜਾਤਾਂ, ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਰਮ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਦਲਿਤ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ, ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਆਦਿ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਡਾ: ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਅਤੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਪੂਜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਰਾਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਦਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਿਰਜਿਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਲਈ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਅੱਜ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ, ਡੇਰੇ ਤੇ ਟਕਸਾਲਾਂ ਆਦਿ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਿਰਜਕ ਚਲਾਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਫਸੇ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਕੇ (ਮੰਨੂ ਸਿੰਮਿਤੀ) ਦੀ ਡਾਂਗ ਦੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਰਾਖਵੇਕਰਣ ਦਾ ਚੋਗਾ ਪਾ ਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪਿੱਛਰੇ ਦੇ ਤੇਤੇ ਜਾਂ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਵੀ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਖੁਦ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਕੇ (ਕਮਾ ਕੇ) ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਤ ਦੇ ਪਿੱਛਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ, ਪਿੱਛਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ (ਬਿਨਾ ਕਮਾਇਆ) ਭੋਜਨ ਖਵਾ ਖਵਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਪੁਣੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਜੰਗਲੀ ਅਜਾਦੀ ਵਾਲੀ ਦਾਹੜ ਅਤੇ ਨਿੱਭਰਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਗਿੱਦੜ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਹੀਣਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਅਪਣੀ ਜਾਤੀ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਵਗੈਰ, ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਅਜਾਦੀ ਲੈਣ ਲਈ ਲੜ ਕੇ ਮਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਰਾਖਵੇਕਰਨ ਦਾ ਚੋਗਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਵਾਲੀ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜਬੂਤ ਵੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਵਾਲੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਅਜਾਦ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਜਾਤੀ ਅਧਾਰਿਤ ਰਾਖਵੇਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਡੱਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੇ ਰਾਖਵੇਕਰਣ ਦੀ ਸਾਹਿਤਾ ਲੈਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ। ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਜਾਤ ਅਧਾਰਤ ਦੀ ਥਾਂ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਂਦੀ ਹੈ। ਫਰਵਰੀ 2016 ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਜਾਟਾਂ ਨੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵੱਸ/ ਜਾਤੀ ਸਿਰਜਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਾਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆਂ ਨੇ ਜਾਟ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਗੁੰਡਾ ਗਰਦੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਜ਼ਤਾਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੇ ਕਾਲਖ ਪੋਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਸਰਮਸਾਰ ਹੋਈ ਉਥੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਿਰਜਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਲਾਸਾਂ ਉੱਤੇ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਹੋਰ ਉਚੀਆਂ ਤੇ ਪੱਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਾਤੀ ਵੰਡੀਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਾਤ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ :- ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰੀਅਹੁ ਕੋਈ॥ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦੇ ਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਹੋਈ॥1॥ ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰਿ ਮੂਰਖ ਗਵਾਰਾ॥ ਇਸੁ ਗਰਬੁ ਤੇ ਚਲਹਿ ਬਹੁਤੁ ਵਿਕਾਰਾ॥1॥ਰਹਾਉ ॥ ਚਾਰੇ ਵਰਨ ਆਖੇ ਸਭੁ ਕੋਈ॥ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦਤੇ ਸਭ ਓਪਤਿ ਹੋਈ॥2॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ 1127-28) ਹੋ ਭਾਈ ! ਕੋਈ ਭੀ ਧਿਰ ਉਚੀ ਜਾਤ ਦਾ ਮਾਣ ਨਾਹ ਕਰਿਓ। (ਜਾਤ ਦੇ ਆਸਰੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨਹੀਂ ਬਣੀਂਦਾ) ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬ੍ਰਹਮ (ਪਰਮਾਤਮਾ) ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।1॥ ਹੋ ਮੂਰਖ! ਹੋ

ਗੰਵਾਰ! (ਉਚੀ) ਜਾਤ ਦਾ ਮਾਣ ਨਾਹ ਕਰ। ਇਸ ਮਾਣ-ਅਹੰਕਾਰ ਤੋਂ (ਭਾਈਚਾਰਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ) ਕਈ ਵਿਗਾੜ ਚੱਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।2॥ ਹੋ ਭਾਈ ! ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਖੱਤ੍ਰੀ, ਵੈਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੂਦਰ ਚਾਰ ਵਰਨ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਲੋਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਜੋਤਿ-ਰੂਪ ਅਸਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਵਾਦ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਚੇਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾਤੇ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੀ ਐਸਾ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਿਰਜਿਕ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਉਚੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆਉਂਦੇ ਇਕੱਲੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਦੇ ਜਾਤਾ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸਤਰੀ ਨੀਚ ਜਾਤ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਉਤਮ। ਜਦ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੋਨੋਂ ਰਲ ਕੇ ਹੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਰੀ ਤੋਂ ਵਗੈਰ ਪੁਰਸ਼ ਅਧੂਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼ ਤੋਂ ਵਗੈਰ ਇਸਤਰੀ ਅਧੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫੱਟ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੀ ਇਸ ਚਾਲ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਬੁੱਧ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਤਾਂ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਿਰਜਿਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਬੋਧੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੱਜ ਹਿੰਦੂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬੁੱਧ ਦੇ ਬੁਤਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਗਤ ਕਬੀਰ, ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ, ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੱਕ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਇਸ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਿਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਵਾਲੀ ਪਾਣੀ ਜਾਤੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਚਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ :- ਗਰਭ ਵਾਸ ਮਹਿ ਕੁਲੁ ਨਹੀ ਜਾਤੀ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦੁ ਤੇ ਸਭ ਉਤਪਾਤੀ॥1॥ ਕਹੁ ਹੋ ਪੰਡਿਤ ਬਾਮਨ ਕਬ ਕੇ ਹੋਏ॥ਬਾਮਨ ਕਹਿ ਕਹਿ ਜਨਮੁ ਮਤ ਖੇਏ॥1॥ਰਹਾਉ॥ ਜੇ ਤੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਜਾਇਆ॥ ਤਉ ਆਨ ਬਾਟ ਕਾਰੇ ਨਹੀ ਆਇਆ॥2॥ ਤੁਮ ਕਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਮ ਕਤ ਸੂਦ॥ ਹਮ ਕਤ ਲੋਹੁ ਤੁਮ ਕਤ ਦੂਧ॥3॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ 324) ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਹੈ, ਮਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਕੁਲ ਦਾ ਹਾਂ। ਦੱਸ ਹੋ ਪੰਡਿਤ! ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਦੋਂ ਦੇ ਬਣ ਗਏ ਹੋ ? ਇਹ ਆਖ ਆਖ ਕਿ ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਾਂ, ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਨਾਹ ਗਵਾਓ।1॥ ਜੇ ਤੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਂ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਦੇ ਪੇਟੋਂ ਜੰਮਿਆ ਹੋਂ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਹੇ ਕਿਉਂ ਨੀ ਜੰਮ ਪਿਆ ? ।2।ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ? ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੂਦਰ ? ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਲਹੂ ਹੈ? ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ (ਲਹੂ ਦੀ ਥਾਂ) ਦੁੱਧ ਹੈ?।3। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੱਲੋਂ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਨੀਚ ਕਹਿ ਕੇ ਮੰਦਾ ਕਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਵਾਜ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ :- ਭੀਡਿ ਜੰਮੀਐ ਭੀਡਿ ਨਿੰਮੀਐ ਭੀਡਿ ਮੰਗਣ ਵੀਅਹੁ॥ ਭੰਡਹੁ ਹੋਵੈ ਦੇਸਤੀ ਭੰਡਹੁ ਚਲੈ ਰਾਹੁ॥ ਭੰਡੁ ਮੁਆ ਭੰਡੁ ਭਾਲੀਐ ਭੀਡਿ ਹੋਵੈ ਬੰਧਾਨ॥ ਸੇ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨਾ॥.....॥(ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ ਨੰ: 473) ਪ੍ਰੇ: ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰੀ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲਈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਇਸਤਰੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕੁੜਮਾਈ ਤੇ ਵਿਆਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਤਰੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਇਸਤਰੀ ਤੋਂ ਹੀ ਜਗਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦਾ ਰਾਸਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਸਤਰੀ ਮਰ ਜਾਏ ਤਾਂ ਹੋਰ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰੀਂਦੀ ਹੈ, ਇਸਤਰੀ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਰਨਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਇਸਤਰੀ ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਰਾਜੇ ਭੀ ਜੰਮਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਆਖਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।(ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਰਪਣ, ਪੋਥੀ ਤੀਜੀ ਪੰਨਾ ਨੰ: 680) ॥ ਜਾਤੀ ਭੇਦ ਭਾਵ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋਏ ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੱਲੋਂ ਨੀਚ ਢੇਡ ਕਰੇ ਜਾਣ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਕਿਵੇਂ ਫਰਿਆਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ :- ਮੂਏ ਹੂਏ ਜਉ ਮੁਕਤਿ ਦੇਹੁਗੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇਲਾ॥ ਦੇ ਪੰਡੀਆ ਮੇ ਕਉ ਢੇਢ ਕਹਤ ਤੇਰੀ ਪੈਜ ਪਿਛੋਉਡੀ ਹੋਇਲਾ॥2॥(ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ 1292)। ਜੇ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਮਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਤੇਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ, ਇਹ ਪਾਂਡੇ ਮੈਨੂੰ ਨੀਚ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਇੱਜ਼ਤ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸਿਰਜਿਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ

ਕਿਵੇਂ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਵਰਣ ਵੰਡ ਵਾਰੇ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ :- ਜੇਗ ਸਬਦੰ ਗਿਆਨ ਸਬਦੰ ਬੇਦ ਸਬਦੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਹ॥ ਖਤ੍ਰੀ ਸਬਦੰ ਸੂਰ ਸਬਦੰ ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਦੰ ਪਰਾ ਕ੍ਰਿਤਹ॥ ਸਰਬ ਸਬਦੰ ਏਕ ਸਬਦੰ ਜੇ ਕੇ ਜਾਣੈ ਭੋਉ॥ ਨਾਨਕੁ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਸੇਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ॥3॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ 469) ਜੇਗ ਦਾ ਧਰਮ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾ ਧਰਮ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਖਤ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਸੂਰਮਿਆਂ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸ਼ੂਦਰਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧਰਮ ਇੱਕ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਭੇਦ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਨਾਨਕ ਉਸ ਦਾ ਦਾਸ ਹੈ, ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸੋਚ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਤਾਂ ਧਰਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਜਾਦ ਐਲਾਨਦਿਆਂ ਭਗਤ ਜਬੀਰ ਜੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ :- ਉਲਟਿ ਜਾਤਿ ਕੁਲ ਦੇਉ ਬਿਸਾਰੀ॥ ਸੁੰਨ ਸਹਜ ਮਹਿ ਬੁਨਤ ਹਮਾਰੀ॥1॥ ਹਮਰਾ ਝਗਰਾ ਰਹਾ ਨ ਕੋਉ॥ ਪੰਡਿਤ ਮੁਲਾਂ ਛਾਡੇ ਦੇਉ॥1॥ਰਹਾਉ॥ ਬੁਨਿ ਬੁਨਿ ਆਪ ਆਪੁ ਪਹਿਰਾਵਉ॥ ਜਹ ਨਹੀ ਆਪੁ ਤਹਾ ਹੋਇ ਗਾਵਉ॥2॥ ਪੰਡਿਤ ਮੁਲਾਂ ਜੋ ਲਿਖਿ ਦੀਆ॥ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਲੀਆ॥3॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ 1158-59) ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਮਾਇਆ ਵੱਲੋਂ ਉਲਟਾ ਕੇ ਮੈਂ ਜਾਤ ਤੇ ਕੁਲ ਦੇਵੇਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਮੈਂ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੀ ਤਾਣੀ ਉਣ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੇਰੀ ਅਵਸਥਾ ਹੁਣ ਅਡੋਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਂ ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੋਹੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।1॥ ਪ੍ਰਭੂ ਚਰਨਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕੀ ਸੁਰਤ ਦੀ ਤਾਣੀ ਉਣ ਉਣ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਹਿਨਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਆਪਾ-ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।2। ਕਰਮ ਕਾਂਢ ਤੇ ਸ਼ਰਹ ਬਾਰੇ ਪੰਡਿਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌਲਵੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਕੁੱਝ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।3। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜਨੇਊ, ਬੇਦ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਪੜ੍ਹਨ, ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਿਕ (ਧਰਮ ਗੁਰੂ) ਬਣਨ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੇ ਖਾਣ ਦੇ ਪਖੰਡ ਤੇ ਚੋਟ ਕਰਦਿਆਂ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ :- ਹਮ ਘਰਿ ਸੂਤੁ ਤਨਹਿ ਨਿਤ ਤਾਨਾ ਕੰਨਿ ਜਨੇਊ ਤੁਮਾਰੇ॥ ਤੁਮੁ ਤਉ ਬੇਦ ਪੜਹੁ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦੁ ਰਿਦੈ ਹਮਾਰੇ॥1॥ ਮੇਰੀ ਜਿਹਬਾ ਬਿਸਨੁ ਨੈਨ ਨਾਰਾਇਨ ਹਿਰਦੈ ਬਸਹਿ ਗੋਬਿੰਦਾ॥ ਜਮ ਦੁਆਰ ਜਬ ਪੂਛਸਿ ਬਵਰੇ ਤਬ ਕਿਆ ਕਹਸਿ ਮੁਕੰਦਾ॥1॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਮ ਗੋਰੂ ਤੁਮ ਗੁਆਰ ਗੁਸਾਈ ਜਨਮ ਜਨਮ ਰਖਵਾਰੇ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿ ਚਰਾਇਹੁ ਕੈਸੇ ਖਸਮ ਹਮਾਰੇ॥2॥ ਤੂੰ ਬਾਮੁ ਮੈ ਕਾਸੀਕ ਜੁਲਹਾ ਬੁਝਹੁ ਮੇਰ ਗਿਆਨਾ॥ ਤੁਮੁ ਤਉ ਜਾਚੇ ਭੂਪਤਿ ਰਾਜੇ ਹਰਿ ਸਉ ਮੇਰ ਧਿਆਨਾ॥3॥ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ 482) ਹੋ ਝੱਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ! ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਉਚੀ ਜਾਤ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਜਨੇਊ ਹੈ, ਜੇ ਸਾਡੇ ਗਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੇਖ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਘਰ ਬਬੇਰਾ ਸੂਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿੱਤ ਤਾਣਾ ਤਣਦੇ ਹਾਂ। ਤੇਰਾ ਵੇਦ ਆਦਿਕ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮਾਣ ਭੀ ਕੁੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਵੇਦ ਤੇ ਗਾਇਤ੍ਰੀ-ਮੰਤਰ ਨਿਰੇ ਜੀਭ ਨਾਲ ਹੀ ਉਚਾਰ ਦੇ ਹੋਂ, ਪਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈ।1॥ ਹੋ ਕਮਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ! ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਜੀਭ ਉਤੇ, ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੈਨੂੰ ਧਰਮਰਾਜ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕੀਹ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਹੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤੁਸੀਂ ਕਈ ਜਨਮਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਰਾਖੇ (ਮਾਲਕ ਗੁਆਲੇ) ਬਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹੋਂ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਗਾਈਆਂ ਬਣੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਕਾਰਾ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ, ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਭੀ ਸਾਨੂੰ (ਨਦੀਓਂ) ਪਾਰ ਲੰਘਾ ਕੇ ਨਾਹ ਚਾਹਿਆ, ਭਾਵ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਮੱਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ।2। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਕਾਂਸ਼ੀ ਦਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੋਂ, ਤੈਨੂੰ ਕਾਂਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ, ਤੇ ਮੈਂ ਜਾਤ ਦਾ ਜੁਲਾਹਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸੋਚ ਕਿ ਵਿੱਦਿਆ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਖਰ ਕਰਦੇ ਕੀਹ ਹੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਮੰਗਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹੋਂ ਤੇ ਮੇਰੀ ਸੁਰਤਿ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।3। ਜਾਤੀ (ਚੱਲਦਾ ,,,,,,,,,,,,,, ਆਖਰੀ ਭਾਗ ਕੱਲ੍ਹ।) ਹਰਲਾਜ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰਪੁਰ ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ : ਬਹਾਦਰਪੁਰ ਤਹਿ: ਬੁਦਲਾਡਾ,ਜਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ (ਪੰਜਾਬ) ਪਿੰਨਕੋਡ-151501 ਮੋਬਾਇਲ-94170-23911

ਐਂਜ਼ਾਇਟੀ (Anxiety) ਅਤੇ ਘਬਰਾਹਟ: ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕੇ -ਸਨਦੀਪ ਸਿੱਧੂ

ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਘਬਰਾਹਟ (Anxiety)—ਜਦੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਦਿਲ ਡਰਨ ਲੱਗੇ -ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਤੂਫ਼ਾਨ

ਉੱਠਦਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੱਥ-ਪੈਰ ਠੰਢੇ ਪੈਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਡਰ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।" ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾੜਾ ਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਡਰ ਇੰਨਾ ਅਸਲੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦਾ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ 'ਐਂਜ਼ਾਇਟੀ' (Anxiety) ਜਾਂ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਘਬਰਾਹਟ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ 'ਫਿਕਰ' ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਫਿਕਰ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਬਰਾਹਟ ਆਉਂਦੀ ਕਿੱਥੋਂ ਹੈ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ ਸਾਡੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ (ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ), ਤਾਂ ਦਿਮਾਗ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧੜਕਣ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਐਂਜ਼ਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ 'ਗਲਤ ਅਲਾਰਮ' ਵਜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਸਰ "ਜੇ ਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ?" (What if?) ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। "ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ?", "ਜੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਾ ਰਹੇ ਤਾਂ?", "ਜੇ ਮੇਰੀ ਨੌਕਰੀ ਚਲੀ ਗਈ ਤਾਂ?"—ਅਸੀਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅੱਜ ਦੇ ਸਰੂਨ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਲਈ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਆਉਣੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੌਰਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਲਤੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ "ਮੈਨੂੰ ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ", ਪਰ ਜਿੰਨਾ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਓਨਾ ਹੀ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਇਲਾਜ ਹੈ— 'ਕਬੂਲ ਕਰਨਾ'। ਜਦੋਂ ਘਬਰਾਹਟ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਰੁਕੋ ਅਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਹੋ— "ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਘਬਰਾਹਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ, ਕੋਈ ਹਕੀਕਤ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਇਹ ਬੱਦਲ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣੇ ਲੰਘ ਜਾਵੇਗਾ।" ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟਿਕਾਓ, ਲੰਬੇ ਸਾਹ ਲਵੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ

ਨੂੰ 'ਵਰਤਮਾਨ' (Present) ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਓ। ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖੋ, ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ। ਇਹ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ "ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਾਂ।" ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਐਂਜ਼ਾਇਟੀ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ (Sensitive) ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਜਲਦੀ ਡਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਪਾਗਲਪਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਬੱਸ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਓਵਰ-ਹੀਟ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਡਰ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ। ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋ, ਇਹ ਵਕਤ ਵੀ ਲੰਘ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਡਰ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋ। ਇਹ ਲੇਖ ਉਸ ਨਾਲ ਜਰੂਰ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰੋ ਜੋ Anxiety(ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਘਬਰਾਹਟ) ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਲਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਯੂਨੀਅਨ 12 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਭਾਗ ਲਵੇਗੀ - ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਦ ਗਿੱਲ
ਤਰਨਤਾਰਨ 07 ਫਰਵਰੀ -

ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਗਾਂਧੀ ਪਾਰਕ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿਖੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਾਮਕਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦਿਵਸ ਤੇ ਚੁਣੀ ਗਈ 11 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਡਾ.ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਕੈਸ਼ੀਅਰ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਾਮਕਾ ਤੇ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਮਰਾਹਣਾ ਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਬਘਿਆੜੀ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਜਾਇੰਟ ਸਕੱਤਰ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਜੋਸ਼ੀ ਸਹਾਇਕ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਅਤੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਲਾਲੂਘੁੰਮਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਣੇਚਾਹਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਵਤੀਰਾ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਛੇਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਨਵੇਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਫਿਕਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਆਸਮਾਨਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਡੀ ਏ ਦੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 2004 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਰਤੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ 10 ਲੱਖ ਵਾਲੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੱਜਲ ਖਵਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਯੁਸ਼ਮਾਨ ਕਾਰਡ ਵਾਂਗ ਪਰਸਨਲ ਐਂਡਰਾਇਡ ਫੋਨ ਤੇ ਪੋਰਟਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸੁਵਿਧਾ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁਖੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਇਸ ਦੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਖਰਚ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਲਾਭ ਪੈਕੇਜ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੈਕਜਾਂ ਤੇ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬੰਦੂਸਾਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਰੀਜ਼ ਦੇ ਕੰਪਲੀਟ ਇਲਾਜ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸਬੰਧਤ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇਵੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝਾਮਕਾ, ਡਾ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਲਾਲੂ ਘੁੰਮਣ ਅਤੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਲਾਲ ਪੁਰਾ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਬਜਟ, ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਜੀ ਰਾਮ ਜੀ ਕਨੂੰਨ, ਕਿਰਤ ਕੋਠਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਬੀਜ ਸੋਧ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁਰਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ 12 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਹੜਤਾਲ ਵਿਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੋਧ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਯਕਮੁਸ਼ਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਭੱਤੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ, 2.59 ਦੇ ਫੈਕਟਰ ਨਾਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੋਧ ,ਡੀ ਏ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਨਕਦ ਦੇਣ,ਅਤੇ ਐਲ ਟੀ ਸੀ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਆਦਿ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਉਕਤ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਸਾ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨੇਚਾਹਲ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਖਸੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ, ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਘਿਆੜੀ, ਗੁਰਭੇਜ ਸਿੰਘ ਕੱਲੂ, ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪੁੰਜ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ " ਹੋੜ੍ਹ (ਦੌੜ)

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਲੇਸ਼ ਕੁੱਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਹੀ ਕਤਲੋਗਾਰਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਗਾਇਕ ਦਾ ਗਾਇਆ। ਲੋਕ ਤੱਥ ਸੁਣਿਆ, ਕਿ ਕਲੇਸ਼ ਦੀ ਜੜ੍ਹ। ਜ਼ਰ (ਰਕਮ) ਜ਼ੇਹੂ (ਔਰਤ) ਜ਼ਮੀਨ (ਉਪਜਾਊ ਧਰਤੀ) ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਇਸਤਰੀ ਲਿੰਗ ਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਕੇ ਪੁਆੜੇ ਪਾ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ। ਜਿਹੜਾ ਪੁਲਿੰਗ (ਮਰਦ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਮੁਤਾਬਿਕ। ਜਿਸ ਔਰਤ ਨੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਰ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਕਹਿ ਕੇ ਨਿੰਦਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਪੈਰੀਂ ਪਾ ਕੇ। ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ, ਔਰਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਗਲ ਮਨਾਏ, ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਜਾਊ ਵਿੱਚੋਂ ਫ਼ਸਲ ਲੈ ਕੇ, ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਝਕੇ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ। ਜ਼ਰ ਜ਼ੇਹੂ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਹਨ,,,,,,,,,। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਸ਼ਬਦ ਚੈਨ ਦੀ ਨੀਂਦਰ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ। ਕਿਤੇ ਮਨੀ, ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪੇਪਰ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਾਨੂੰਗੋ ਫਰੀਦਕੋਟ।

8146593089

ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ

ਇਸ ਨੰਬਰ ਤੇ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ

+91 98155 61022

ਸਬਰ: ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਾਕਤ(ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਮਾਹਲ, ਬਠਿੰਡਾ।)

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਹਰ ਮੋੜ ‘ਤੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਸੁੱਖ ਦੇ ਪਲ ਮਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਦੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਦਿਨ ਦਿਲ ਨੂੰ ਬੋਝ ਨਾਲ ਝੁਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨ ਕਾਮਯਾਬੀ, ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਅਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਭ ਕੁੱਝ ਤੁਰੰਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ,ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗੁਣ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਸਬਰ। ਸਬਰ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਾੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਤੀਜੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਵੀ ਸਾਥ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਵੇਲੇ

ਸਬਰ ਹੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਾਂ, ਜੋ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹਰ ਦੁੱਖ ਸਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਲਈ ਸਬਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਬਣੇਗਾ। ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵੀ ਸਬਰ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਹੈ। ਬੀਜ ਬੀਜਣ ਤੋਂ ਫਸਲ ਕੱਟਣ ਤੱਕ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਧਰਵਾਸ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੌਸਮ ਦੀ ਮਾਰ ਜਾਂ ਮੰਡੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀਆ ਹਨ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਹੱਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਰਦਾ। ਇਹ ਸਬਰ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਮੁੜ ਖੇਤਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਆਉਣਾ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਬਰ ਨਾਲ ਮੁੜ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਮਯਾਬੀਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਬਰ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚੋਂ ਸਬਰ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖੀ ਹੈ,ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਗੱਲ ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਸਬਰ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਆਸੇ - ਪਾਸੇ

ਹੋਰ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਐਨਾ ਡੂੰਘਾ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ:-ਸਬਰ ਸੱਪ ਦੀ ਖੱਲ ਵਰਗਾ ਹੈ,ਪੁਰਾਣਾ ਦਰਦ ਛੱਡ ਕੇ ਨਵੀਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਬਰ ਮੋਰ ਦੇ ਨੱਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੈ,ਬਰਸਾਤ ਆਉਣ ਤੱਕ ਦਾ।ਸਬਰ ਹਿਰਨ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਹੈ,ਡਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਭੱਜਦਾ ਨਹੀਂ।ਸਬਰ ਪੰਛੀ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਵਰਗਾ ਹੈ,ਤੂਫਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੁੜ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਸਬਰ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਉੱਲੂ ਦੀ ਅੱਖ ਹੈ, ਜੋ ਸੱਚ ਵੇਖਣ ਲਈ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਡੀਕਦਾ ਹੈ।ਸਬਰ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਦੀ ਬੁਣਾਈ ਹੈ,ਟੁੱਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਵਾ ਨਹੀਂ, ਫਿਰ ਉਸੇ ਥਾਂ ਨਵੀਂ ਉਮੀਦ ਬੁਣ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਬਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ਼ ਮਾੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਚੰਗੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਓਨੀਂ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਦ ਸਬਰ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਦੌੜ ਨੇ ਕਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਖੋਖਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬਰ

ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਂ ਦੁੱਖ ਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਸੁੱਖ ਸਗੋਂ ਹਰ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।ਜੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੁੱਖ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਠਿਕਾਣਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸਲੀ ਅਮੀਰੀ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਬਰ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।ਸਬਰ ਦੀ ਬੁੱਕਲ 'ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ:- ਮੇਰੇ ਰਹਿਬਰ ਜੋ ਮਿਲਿਆ, ਉਹ ਵੀ ਤੇਰੀ ਅਤਾਅਸੀ, ਜੋ ਖੋਹ ਗਿਆ ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੇਰੀ ਰਜ਼ਾ ਸੀ। ਜੋ ਮਿਲਿਆ ਓਹ ਮੇਹਰ ਤੇਰੀ, ਜੋ ਵਿਛੜਿਆ ਮੇਰੀ ਦੁਆ ਸੀ, ਤਕਦੀਰ ਦੇ ਹਰ ਮੋੜ ਤੇ ਸਿੱਖਣਾ,ਸਬਰ ਵੀ ਤੇਰੀ ਵਜ੍ਹਾ ਸੀ। ਰਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਮਾਹਲ ਬਠਿੰਡਾ।

ਮੈਡੀਕਲ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਦੁਆਰ ਘੁੰਮਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਸੂਟ ਵਿਕਰੇਤਾ ਮਹਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਤਰਨਤਾਰਨ, 8 ਫਰਵਰੀ (ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਦ ਗਿੱਲ)

ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਡੀ ਪੀ ਐਮ ਉਦੇ ਅਰੁਦੇ ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਲਵਲੀਨ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਡਿਊਟੀ ਸਮੇਂ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਤੇ ਸੂਟ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਮਹਿਲਾ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਸਮੇਂ ਮਹਿਲਾ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬੋਲਣ ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੀਐਚਓ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਉਕਤ ਮਹਿਲਾ ਖਿਲਾਫ ਧਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਹਮ ਖਿਆਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸੀਐਚ ਉ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਤੇ ਵੱਧਦੇ ਰੋਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈਲਥ ਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਘਨਸਿਆਮ ਥੋਰੀ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਮਹਿਲਾ ਦੇ 27 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮਾਨਸਾ ਲਈ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਆਰਡਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦੁਪਿਹਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਥੋਂ ਫਾਰਗਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਹਿਲਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਹੋ ਸਕੇ।

ਪਰ ਉਕਤ ਮਹਿਲਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈਲਥ ਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਆਰਡਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿੱਚ ਜਾਣਦੀ ਹੋਈ ਮੈਡੀਕਲ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਦਲੀ ਰਕਵਾਉਣ ਲਈ ਇਥੋਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਗੇੜੇ ਲਗਾਉਂਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਮੂਹ ਸੀ ਐਚ ਉ ਮਹਿਲਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਅਗਰ ਇਹ ਮਹਿਲਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਜ਼ੇਕਰ ਬਦਲੀ ਰੱਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਅਨ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਮੂਹ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਲੈ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰਾਂ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੈਸਮੀਨ ਕੌਰ ਲਾਲੂ ਘੁੰਮਣ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੁਗਰਾਜ ਕੌਰ ਕੰਗ,ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 300 ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਸੂਟ 2000 ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤੇ ਮੈਡਮ ਲਵਲੀਨ ਕੌਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 300 ਰੁਪਏ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 300 ਰੁਪਏ ਵਾਲੇ ਸੂਟ 2000 ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ

ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਬੂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਪਰੰਤ ਬੀਤੀ 3 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇਸ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਵਲੀਨ ਕੌਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਓਧਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸ਼ਾਖਾ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਤਰਨਤਾਰਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਵਲੀਨ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਏ.ਸੀ.ਆਰ ਭਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਮ.ਈ.ਯੂ. ਦੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ।ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 127 ਦੌਰਾਨ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡਮ ਲਵਲੀਨ ਕੌਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਦ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਡੀ ਐਮ ਈ ਓ ਲਵਲੀਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਾਰ ਵਾਰ ਫੋਨ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬੇਖੌਫ਼ ਲੁਟੇਰੇ: ਸਿਲੰਡਰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਬੁਆਏ ਤੋਂ ਨੇਕ ਤੇ ਲੁੱਟ, ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਵਾਰਦਾਤ ਨੇ ਫੈਲਾਈ ਦਹਿਸ਼ਤ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟ-ਖੇਹ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਗੈਸ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਸਿਲੰਡਰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਬੁਆਏ ਨੂੰ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੀ ਰੇਹੜੀ 'ਤੇ ਸਿਲੰਡਰ ਲੱਦ ਕੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਇੱਕ ਸੁੰਨਸਾਨ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਦੇ ਨਕਾਬੋਸ਼ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਦਾਤਰ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ। ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ

ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੀ ਨਕਦੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਦਿਨ ਭਰ ਸਿਲੰਡਰ ਵੇਚ ਕੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਲੁਟੇਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਮਹਿੰਗਾ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਵੀ ਖੋਹ ਕੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਪੀੜਤ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ

ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੱਗੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ (CCTV) ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਫੁਟੇਜ ਖੰਗਾਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

MSM CONVENT SCHOOL

DHUN ROAD, CHOHLA SAHIB,
DIST. TARN TARAN

Affiliated to CBSE New Delhi

ADMISSION OPEN

PLAYWAY TO XII

- Medical • Non-Medical
- Commerce • Arts Stream

*Age criteria as on 31st March

Playway : 2+ Years

Nursery : 3 to 4 Years

LKG : 4 to 5 Years

UKG : 5 to 6 Years

- Digital & Smart School • Parent's Orientation
- Emphasis on Creativity, Innovation, Public Speaking & Theatre
- Extensive Sports facilities like Cricket, Basketball, Kabaddi, Wrestling, Badminton, Football, Chess etc.
- FAP State Award for best sports facilities
- FAP National Award for budget-friendly School
- Holistic Development through Experiential Learning

For Career opportunity : msmconventschool@gmail.com

Limited Seats Available

So Hurry Up! Call Now : 8288073538

msmconventschool@gmail.com
www.msmconventschool.com

FREE ADMISSION
IN PLAYWAY
NURSERY & LKG
for First 50 seats only

50% Off
IN ADMISSION CHARGES
FOR ALL CLASSES
for First 50 seats only

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ

ਸ੍ਰ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ
ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰ. ਗੁ. ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਚੋਹਲਾ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ

ਸ੍ਰ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਕਰਮੂਵਾਲਾ
ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰ. ਗੁ. ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

Courses Offered

Post Graduation : • M.Sc. (Comp. Sci.) • M.Com.

Graduation : • BCA • B.Sc.(IT)

• B.Sc. (Comp. Sci.) • B.Sc. (Eco.) • B.Sc. (N.Med.)

• BBA • B.Com. • B.A.

Diploma : • DCA • PGDCA • DST

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

- Diploma in Artificial Intelligence
- Diploma in Cyber Security
- Certification Course in Digital Marketing
- Certification Course in Nanny Care

10+1 & 10+2
Medical, Non-Medical,
Commerce and Arts

ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

Affiliated to Jagat Guru Nanak
Dev Punjab State Open
University, Patiala

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

- ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਵੱਧ ਸਹੂਲਤਾਂ
- ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਸਟਾਫ਼
- ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ
- ਅਤਿ-ਅਧੁਨਿਕ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਡਿਜ਼ਿਟਲ, ਕੈਮਿਸਟਰੀ ਅਤੇ ਬਾਇਓਲੋਜੀ ਲੈਬ
- ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫਾ
- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਸਕੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਆਇਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਖਾਸ ਵਜ਼ੀਫਾ
10+1 ਅਤੇ 10+2 : 5000/- ਰੁਪਏ
ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੋਰਸ : 8000/- ਰੁਪਏ
ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕੋਰਸ : 10000/- ਰੁਪਏ

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ

ਸਰਹਾਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ : ਤਰਨ ਤਾਰਨ (ਪੰਜਾਬ) 143410

Website : ggsksarhali.ac.in E-mail : ggscollegesarhali@yahoo.co.in

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਚਾਨਣ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1970 ਵਿੱਚ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਣੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਦੇ ਕੋਰਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਲਜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ-ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ (ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ) ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੇ-ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਹੈ।

ਸੈਸ਼ਨ 2025-26 ਲਈ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਸ਼ੁਰੂ

10+1, 10+2 (ਮੈਡੀਕਲ, ਨਾਨ ਮੈਡੀਕਲ, ਕਾਮਰਸ, ਆਰਟਸ)

- B.A. • B.C.A. • M.Com. • P.G.D.C.A.
- B.Sc. (N.M.) • B.Com. • M.A. (Pbi.) • D.C.A.
- B.Sc. (C.Sc.) • B.Sc. (Eco.) • M.Sc. (IT) • D.S.T.

ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਓਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਰਸ

- B.C.A. • M.A. (Pbi.) • D.I.T. • D.F.D.
- B.Com. • M.A. (Eng.) • M.Sc. (C.Sc.) • C.G.S.T.
- B.B.A. • M.C.A. • M.B.A.
- Diploma in Care Giver (Old Age Care)
- Diploma in Nanny Care (Early Childhood Care)

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤਾਂ

- ਦਸਵੀਂ/ਬਾਰਵੀਂ ਚੋਂ 90% ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅੰਕ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ 25% ਤੱਕ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਕੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਨੂੰ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਆਇਤ।
- ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (S.C.) ਦੇ ਯੋਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ/ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ।
- ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਾਨੀ ਸੱਜਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵਜ਼ੀਫੇ/ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ।
- N.C.C., N.S.S., Gym, ਬੁੱਕਸ਼ਾਪ, ਕੈਫੇਟੇਰੀਆ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤ। ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ, ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਸਟਾਫ਼।

ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
(ਆਨਰੇਰੀ ਸਕੱਤਰ)
(ਸੰ) : 98781-70700

Helpline No. :
95011-03467, 98780-68015,
94179-36759, 81469-99004

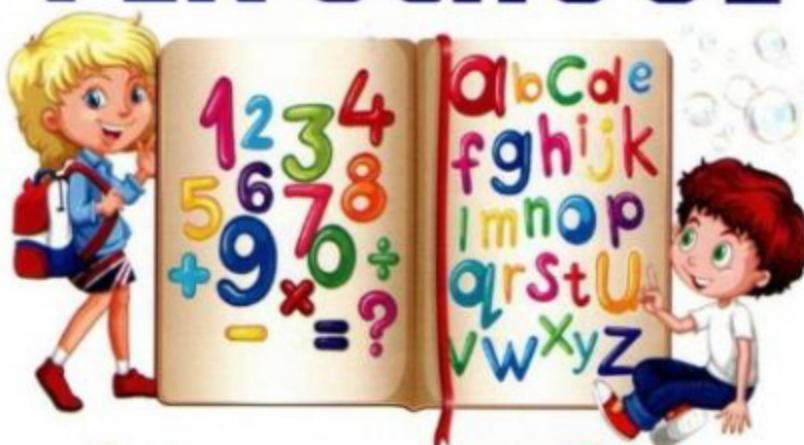
ਡਾ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
(ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ)
(ਸੰ) : 95017-46500

ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਗੁਰੂਕੁਲ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਾਗਰ
ਸ਼ਿਪਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟਸ, ਰਾਣੀਵਲਾਹ
ਤਰਨ ਤਾਰਨ

SHIPS LONDON KIDS PLAY PEN SCHOOL

What makes us Special?

- Loving and Caring Environment
- Dedicated Teachers and Staff
- Individual Education Plans
- Smart Class Room
- Creative Corner
- Big Outdoor Play Area

Admission Open

There is no Better
Secure, Safe and Fun Place to Leave
your Kid than in this School

School Time : 10-00 am to 12-00 p.m.

Transport
Facility
Available

ਗੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਨਿਰਭਾਇ ਸਿੰਘ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

Village Raniwallah, Chohla Sahib, TARN TARAN.
Mob. : 98148-64435, 98148-64437

ਵੈਬਸਾਇਟ
ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

+91 99881 82740

CALLSTEM SOFTWARE LLP

Unlock your business's true potential with our expertise. Join us today and watch your brand soar!

OUR SERVICES

- Web Design and Development
- Mobile Application Development
- Social Media Management & Marketing
- Graphics Designing
- Custom Software Solutions

Contact - 9463661542

